

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1655/2547

นางสาวบง ก้อนชัยภูมิ ผู้ร้อง นายทองศรี ปรีสาดี กับพวก ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17, พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 18

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์อันเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ แต่เมื่อผู้คัดค้านทั้งสี่ยื่นคำคัดค้านว่า ที่ดินพิพาทเป็นของผู้คัดค้านทั้งสี่ ผู้คัดค้านที่ 1 เพียงแต่อนุญาตให้ผู้ร้องอยู่อาศัย กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งเปลี่ยนเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ มิใช่คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้อีกต่อไป เมื่อราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือทุนทรัพย์ของคดีไม่เกินสามแสนบาท คดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17 ประกอบ 25 (4) ศาลจังหวัดไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 18

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากผู้ร้องยื่นคำร้องขอต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรีว่า ผู้ร้องเป็นบุตรของนายจันทาและนางพาน ก้อนชัยภูมิ เมื่อประมาณ 54 ปีมาแล้ว นายจันทาซื้อที่ดินบางส่วนของที่ดินโฉนดเลขที่ 3089 หมู่ที่ 18 ตำบลดอนคา อำเภอดูหมัด จังหวัดสุพรรณบุรี มาจากนางครอบครัว บุญดอนคา เนื้อที่ประมาณ 2 งาน 88 ตารางวา โดยนางครอบครัวได้ส่งมอบการครอบครองที่ดินดังกล่าวให้แก่นายจันทา นายจันทาครอบครองด้วยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของเป็นเวลาเกินกว่า 10 ปี จนกระทั่งถึงแก่ความตายเมื่อปี 2513 หลังจากนั้นนางพานได้ครอบครองที่ดินแปลงนี้ต่อมา เมื่อ 10 ปีเศษมาแล้ว นางพานได้ยกที่ดินดังกล่าวพร้อมบ้านให้แก่ผู้ร้องผู้ร้องเข้าครอบครองด้วยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของเป็นเวลาเกินกว่า 10 ปีแล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคัดค้าน ผู้ร้องจึงได้กรรมสิทธิ์ ขอให้ศาลมีคำสั่งว่าผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว เฉพาะส่วนในกรอบสีแดงตามแผนที่สังเขปท้ายคำร้องขอจำนวนเนื้อที่ 2 งาน 88 ตารางวา โดยการครอบครองตามกฎหมาย ผู้คัดค้านทั้งสี่ยื่นคำคัดค้านว่า ที่ดินพิพาทเป็นของนางครอบครัว ต่อมานางครอบครัวได้จดทะเบียนยกให้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 ซึ่งเป็นบุตรชายของนางครอบครัว และเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2546 ผู้คัดค้านที่ 1 จดทะเบียนยกให้ที่ดินบางส่วนแก่ผู้คัดค้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเป็นบุตรชาย บุตรสาว และบุตรชายของผู้คัดค้านที่ 1 นางครอบครัวไม่เคยขายที่ดินพิพาทให้แก่นายจันทา นางครอบครัวเพียงแต่อนุญาตให้นายจันทาซึ่งเป็นหลานของตนเข้าไปอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทเท่านั้น เมื่อนางครอบครัวยกที่ดินให้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 ผู้คัดค้านที่ 1 ก็ยังคงให้ผู้ร้องอาศัยต่อไป ผู้ร้องไม่เคยแสดงเจตนาว่าจะยึดถือเพื่อตน ขอให้ยกคำร้องขอ ระหว่างพิจารณาศาลจังหวัดสุพรรณบุรีให้คู่ความตรวจสอบราคาประเมินที่ดินพิพาทเพื่อกำหนดค่าขึ้นศาล ต่อมาคู่ความตกลงร่วมกันว่าที่ดินพิพาทมีราคาประเมินไร่ละ 40,000 บาท ที่ดินพิพาทมีเนื้อที่ 2 งาน 88 ตารางวา จึงคิดเป็นทุนทรัพย์ 28,800 บาท ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีเห็นว่า ผู้คัดค้านทั้งสี่ให้การโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทว่าเป็นของผู้คัดค้านทั้งสี่ คดีจึงเปลี่ยนเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ เมื่อราคาทรัพย์สินที่พิพาทซึ่งเป็นทุนทรัพย์ของคดีเป็นเงิน 28,800 บาท คดีจึงไม่อยู่ใน

อำนาจของศาลจังหวัดสุพรรณบุรี แต่อยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้น (ศาลแขวงสุพรรณบุรี) จึงมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 16 วรรคท้าย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ผู้ร้องเริ่มต้นคดีเป็นคดีไม่มีข้อพิพาท ขอให้ปลดปล่อยทุกซ์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ โดยขอแสดงกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงแม้ภายหลังจะมีผู้คัดค้านก็เป็นการคัดค้านว่าผู้ร้องไม่ได้กรรมสิทธิ์ เพราะเป็นเพียงผู้อาศัย ไม่ได้แย่งการครอบครอง ประเด็นแห่งคดียังคงเป็นเช่นเดิมและไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง จึงไม่รับโอนคดี ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย โดยตรงต่อศาลฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่าผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ อันเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกซ์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ แต่เมื่อผู้คัดค้านทั้งสี่ยื่นคำคัดค้านว่า ที่ดินพิพาทเป็นของผู้คัดค้านทั้งสี่ ผู้คัดค้านที่ 1 เพียงแต่อนุญาตให้ผู้ร้องอยู่อาศัยกรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งเปลี่ยนเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกซ์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้หรือเป็นคดีมีทุนทรัพย์ มิใช่คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกซ์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้อีกต่อไป เมื่อราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือทุนทรัพย์ของคดีไม่เกินสามแสนบาท คดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17 ประกอบมาตรา 25 (4) ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 18 การที่ศาลชั้นต้นไม่รับโอนคดีนี้จากศาลจังหวัดสุพรรณบุรีจึงเป็นการไม่ชอบ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น" พิพากษากลับให้ศาลชั้นต้นรับโอนคดีนี้จากศาลจังหวัดสุพรรณบุรีไว้พิจารณาพิพากษาต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

วีระชาติ เอี่ยมประไพ · สุรพล เจริญจูไร · พลรัตน์ ประทุมทาน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1655/2547>